

TYGODNIK

PETERSBURSKI

GAZETA URZĘDOWA

KRÓLESTWA POLSKIEGO.

Wychodzi we **WTORKI** i **PIĄTKI**. Prenumerata przyjmuje się pod adresem do Wydawcy Tygodnika w Petersburgu, lub do Ekspedycyi Gazet Petersburskiego Pocztamtu, nadto we wszystkich Pocztowych urzędach w Cesarstwie i Królestwie.

Cena: **ROCZNA** w Rosyji z pocztą, a w Stolicy, z noszeniem do mieszkań, 15 rubli. **POLROCZNA** 8 rubli srebrem.

WTOREK, 28 Lutego.
12 Marca.

WIADOMOŚCI KRAJOWE.

PETERSBURG, 27 Lutego.
11 Marca.

NOWINY DWORU.

J. N. W. Xiążę **ERNEST**, Xiążę Następca Tronu Saxe-Altenbourg, opuścił tutejszą stolicę 18 Lutego, udając się na powrót do Niemiec, w towarzystwie Wielkiego Koniuszego, barona *Seebach*.

— W przeszłą Środę, 22 Lutego, P. Jenerał *de Castelbajac*, Poseł Nadzwyczajny i Minister Pełnomocny Rzeczypospolitej Francuzkiej, tudzież PP. kapitan *de Verkly*, adiutant Jenerala, *Vogue* i *de Fleuriau*, urzędnicy Poselstwa Francuzkiego, mieli zaszczyt być przedstawionymi J. C. WYSOKOŚCI W. X. KONSTANTYNOWI MIKOŁAJEWICZOWI.

Przez Reskrypt CESARSKI z dnia 21 Lutego, Jego Wysokość Xiążę Następca *Ernest-Fryderyk-Paweł-Jerzy Saxe-Altenburski*, w dowodzie szczególnych względów J. C. Mości, ozdobiony został orderem świętego Alexandra Newskiego.

— Przez Reskrypta CESARSKIE z d. 15 Lutego, mianowani kawalerami orderów: Św. Alexandra Newskiego, Dowódzca 3 odwodowego korpusu jazdy, Jenerał-porucznik *Szabelski 1*; — Orła Białego, Naczelnik 1 dywizyi Dragonów, Jenerał-porucznik baron *Wrangel 1*; — Św. Anny 1 klasy z koroną, Dowódzca 1 brygady 1 dywizyi Dragonów, Jenerał-major *Pawliszczew*; — Św. Anny 1 klasy, Dowódzca 1 brygady 2 dyw. Dragonów, Jenerał-major *Kruzenstern 1*.

— Przez Reskrypta CESARSKIE z dnia 15 Lutego, mianowani kawalerami orderów: Św. Włodzimierza 2 klasy,

Inspektor bataljonów strzelców celnych, Jenerał-porucznik *Ramsay* i Św. Anny 1 klasy z koroną, Dowódzca 2 brygady 2 dywizyi Dragonów, Jenerał-major baron *Korff 2*.

Rozkazy dzienne CESARSKIE w Wydziale służby Cywilnej.

18 Lutego. Starszy Sekretarz Missyi w Grecyi, Radzca Kolleg. *Bucharin*, mianowany Wice-dyrektorem Departamentu Gospodarstwa i Rachunkowości Minist. Spraw Zagranicznych.

19 tegoż m. Dymisyonowany Radzca Stanu, baron *Grewnitz*, przyjęty zostaje na nowo do służby i mianowany Zarządzającym częścią techniczną Drukarni II oddziału przybocznej Kancellaryi J. C. Mości. — Otrzymują dymisyą na własną prośbę: Członek Saratowskiego Komitetu Stadnictwa gubernijalnego, Radzca Stanu *Behr*; Naczelnicy Oddziałów Górnictwa przy Kommissyi Rządowej Przychodów i Skarbu Królestwa Polskiego *Olszewski* i *Gliński* i Sędzic Lubelskiej Izby Sądu Cywilnego *Skomorowski*, z rangą Radzcy Dworu.

21 tegoż m. Zostaje zatwierdzony Mohylewskim Gubernijalnym Marszałkiem, zajmujący ten urząd Radzca Kollegialny *Pereswiet-Soltan*. — Mianowani: Prezesami Izb Skarbowych: Tomskiej, Prezes Izby Saratowskiej, Rzeczyw. Radzca Stanu *Prokoffew* i Kostromskiej, Prezes Izby Tomskiej, Rzeczyw. Radzca Stanu *Gołuszew*. — Poniewiekim Strapczym powiatowym, Sekretarz Gubernijalny *Matusiewicz*. — Członkiem Rady przy Depart. Prowiantskim Minist. Wojny, ze strony Kontroli Państwa, Ober-kontroler przy Depart. Komisaryatskim Min. Marynarki, ze strony Kontroli Państwa, Radzca Stanu *Sawicki*. — Architektem Wołyńskiej Gubernijalnej Kommissyi Budowniczej i Drogowej, Saratowski Gub. Architekt, sekretarz gub. *Sorens*. — Kontroler Witebskiej

Izby Skarbowej, Sekretarz gub. *Dunajew*, Buchhalterem tamecznej gubernijalnej Kommissji Budowniczej i Drogowej.

— Sekretarz J. C. W. WIELKIEJ XIĘŻNY ALEXANDRY JÓZEFÓWNY, Assesor Kollegialny Piotr *Nabokow*, najłaskawiej mianowany został Kamer-junkrem Dworu CESARSKIEGO.

KRÓLESTWO POLSKIE.

Warszawa, 4 Marca.

Rząd Gubernijalny Warszawski.

W skutek decyzji JO. Xięcia Namiestnika Królestwa, oznajmionej w odezwie Sekretarza Stanu przy Radzie Administracyjnej z dnia 6 (18) Stycznia r. b. № 8,958, którą przedłużyć raczył do dnia 19 Maja (1 Czerwca) r. b., ostateczny termin do zgłaszania się po zapłatę za niezaspokojone jeszcze a w roku 1848 przez właścicieli ziemskich w Królestwie, na rachunek Intendentury armii czynnej dostarczone produkta, z zastrzeżeniem: aby po upływie tego terminu żadna reklamacya o należność za rzeczoną dostawę przyjmowaną nie była, i na zasadzie reskryptu Kommissji Rządowej Przychodów i Skarbu z dnia 12 (24) Stycznia b. r. № 5613, Rząd Gubernijalny podaje do powszechnej wiadomości, że jeżeliby kto z uskuteczniających w roku 1848 dostawy produktów na potrzeby wojska, z powodu niezgłoszenia się z kwitami magazynowemi, dotychczas zaspokojony nie był, winien takowe kwity, dla zarządzenia kompensaty lub wypłaty, złożyć Naczelnikowi właściwego Powiatu, albo przy stosowném podaniu nadesłać Rządowi Gubernijalnemu, najdalej do dnia 19 Maja (1 Czerwca) r. b., w przeciwnym bowiem razie prawo do wszelkiego za takowe wynagrodzenia utraci; toż samo rozumie się i o świadectwach na połowiczną należność z dostaw, już przez Rząd Gubernijalny wydanych.

Warszawa dnia 8 (20) Lutego 1850 roku.

Gubernator Cywilny, Radzca Tajny *Łaszczynski*.
Naczelnik Kancellaryi *Stróżycki*.

WIADOMOŚCI ZAGRANICZNE.

NIEMCY.

AUSTRYA. *Wiedeń, 25 Lutego.* Od dnia 19 b. m. komunikacya między Pesthem i Wiedniem, za pomocą statków parowych, jest przywrócona.

— *Wanderer* twierdzi z pewnością, że wiele osób z wyższej arystokracji Węgierskiej, postanowiło wynieść się zupełnie z kraju.

Wiedeń, 26 Lutego. Gazeta urzędowa Wiedeńska ogłasza następującą depeszę telegraficzną, odebraną od Posła Austriackiego w Atenach, z d. 19 Lutego, o godzinie 6 wieczorem: «Poczta francuzka z d. 7 b. m. przywiozła wiadomość o przyjęciu pośrednictwa Francyi. Środki przymusu

powinny być w skutek tego natychmiast wstrzymane. Mimo to, Minister Angielski nie wytłumaczył się jeszcze w tym przedmiocie. Spokojność nie przestaje panować i naród Grecki, równie jak i Rząd, są niezachwiane w swej wytrwałości.»

— Ludność Galicyi z niecierpliwością wygląda ogłoszenia ustawy dla tej prowincyi. Mówią z pewnością o rozdziale Galicyi na część polską i rusińską. Do polskiej części należeć mają, oprócz Krakowa, cyrkuły: Wadowicki, Bocheński, Sandecki, Tarnowski, Rzeszowski i Sanocki; do rusińskiej części należeć będzie resztujące 11 wschodnich cyrkułów, do których przyłączą jeszcze komitat graniczny węgierski, przez rusinów zamieszkały.

PRUSSY. *Berlin, 27 Lutego.* Oto jest mowa, miana 26 Lutego, na zamknięcie Izby, przez Prezesa Gabinetu, hrabię Brandebourg:

Mościpanowie.

«Przychodzi nam dziś zamknąć sessyą, równie długą, jak i płodną w wypadki, pierwszą sessyą regularną Izby Pruskich, sessyą, która ma wiekować na kartach dziejów Pruskich, jako jedyna w swoim rodzaju. Nie do mnie należy wystawianie tu mojej wdzięczności, lub ocenianie tego co było zrobione; nie mam żadnego ku temu prawa. Ale choćbym i miał je, moje słowa byłyby jedynie powtórzeniem tego, coście już słyszeli z tronu, z ust samego N. Króla Jmci, słowa, które, z powodu wiekopomnego aktu złożenia przysięgi, miały niejednokrotny, acz mniej uroczysty w tym przybytku odgłos. Mniemam nadto być moją powinnością oznajmić wam, że wyrazy tegoż ocenienia doszły mię, drogą urzędową, ze strony J. K. Wysokości Xięcia Jmci Pruskiego, którego służba Królowi i Ojczyźnie trzymały w dniu tym w oddaleniu od Berlina.

«Nie mogę nie skreślić przed waszemi wspomnieniami szybkiego rysu prac waszych i nie przedstawić, że nietylko rewizya Karty Konstytucyjnej, dzieło ważne i mozolne, została dokonana, lecz że nadto 50 projektów do prawa i postanowień, z których 24 są już ogłoszone w naszym Dzienniku Praw, przeszły przez gruntowny rozbiór w obu Izbach. W tej liczbie znajdują się prawa największej wagi, mianowicie: prawa gruntowe, organizacye Gmin, Prowincyj, Obwodów i Okręgów, uchwalenie budżetu na rok 1849 — 50, oraz rozstrzygnięcie wielkiej liczby innych wniosków i podań i nie mniejszej ilości prośb. Takie są, Mościpanowie, wypadki waszej działalności, od 7 zeszłego Sierpnia po dzień dzisiejszy, w epoce stosunkowo krótkiej, i zaiste wypadki takowe każą uważać za zaspokajającą tę sessyą, która się dziś ukończyła.

«Teraz będzie to obowiązkiem Rządu iść dalej po drodze, której kierunek został przez was zatwierdzony; takie też mamy stałe postanowienie, i o tém, Mościpanowie, daję wam tu zapewnienie; o ile będzie w naszej mocy, z całą szczerością i rzetelnością prowadzić będziemy politykę Pruską.

«Co się mianowicie tyczy kredytów, które wasze zaufanie oddało do naszego szafunku, nie zapomnimy, że te kredyty mają być pobrane z ciężkiego trudu wszelkich klass narodu; jakoż nieinaczej ich użyjemy, jak kiedy interes i honor kraju tego wymagać będą.»

«W imieniu Króla Jmci ogłaszam za zamkniętą obecną sessyą Izby Obu, a akt niniejszy za ukończony.»

— Sąd przysięgłych wydał już wyrok w sprawie 37 deputowanych, oskarżonych o odmówienie podatków w roku 1848; formuła do werdyktu była następująca:

«Czy oskarżony jest winien usiłowania za pomocą rozszerzenia tak nazwanego postanowienia odmowy podatków, z dnia 15 Listopada 1848 roku i proklamacyi z dnia 18 t. m. i r. zgromadzenia w całości lub w części jednej klasy ludu, lub mieszkańców miasta lub wsi, a to celem gwałtownego oporu przeciw wykonaniu rozporządzeń zwierzchności, lub celem wymuszenia czego od zwierzchności?»

Prokurator wnosi za rozdzieleniem pytania na dwie części. obrońcy żądają, aby po wyrazie «usiłowania» wmieszczono słowa «po za obrębem charakteru deputowanego.» Sąd postanawia nie zmieniać formuły pytania. Narada przysięgłych trwała od 2½ po południu do 11 godziny w nocy. Z trzydziestu siedmiu oskarżonych 36 uwolniono, jeden tylko assesor Bucher uznany został za winnego, więcej jak siedmioma głosami. Dziś sąd ma wymierzyć karę na uznanego winnym.

Berlin, 1 Marca. Monitor ogłasza urzędowie: 1.) Przełożenie Ministeryalne pod d. 21 Lutego, o potrzebie zwołania corychlej kolegiów, mających obrać Członków pierwszej Izby, której prawne istnienie ustalo z dniem 26 Lutego; 2.) Dekret Królewski 27 Lutego, zatwierdzający takowe przełożenie, i 3.) Ustawę nowych wyborów, na zasadzie Prawa wyborowego z d. 5 Grudnia 1848.

Poznań, 25 Lutego. W skutek wezbrania rzeki, spowodowanego nagłym puszczaniem lodów, części niższe naszego miasta, zwykle zamieszkałe przez ubogie klasy ludności, są zupełnie zalane.

Poznań, 26 Lutego. Powódź obecna, większa od wszystkich powodzi wieku zeszłego, wielkie sprawiła klęski, 434 własności są pod wodą, 881 rodzin, liczące 3,015 osób, zostają bez schronienia.

ANGLIJA.

LONDYN, 25 Lutego. Dzisiejsze gazety stronnictwa Protekcyonistów już głośzą zwycięstwo odniesione w ostatniem głosowaniu Izby Gmin. Tak nazywają one odrzucenie wniosku P. Disraeli tylko 21 głosem. *Morning Herald* mówi: «W rzeczy samej, jeżeli ze 21 głosów odciągniemy te, które dane zostały przez urzędników, jutro będziemy czytali w gazecie urzędowej, że Lord Stanley miał zaszczyt być przyjętym przez Królową na posłuchaniu prywatnym. Licniejsza zaprawdę była większość ministeryalna wtedy, kiedy torysowie ustąpili steru Rządu obecnemu Gabinetowi whigów.»

W *Standard*, gazecie też protekcyonistowskiej, czytamy frazę następującą: «Rozdwojenie sił Gabinetowych na wczorajszym posiedzeniu Izby Gmin, rozmaicie było uważane na Bursie. Przemogło wszakże zdanie, iż po podobnej porażce Ministrowie postanowili usunąć się.»

Morning Chronicle i *Times* zgadzają się w zdaniu, że wniosek P. Disraeli, który otrzymał podobny wypadek, nie był szczerym; stronnictwo protekcyonistów, widząc że wprost nie zdoła osiągnąć celu swoich życzeń, to jest przywrócenia cła od przywozowego zboża, umyśliło niejako zemścić się na przeciwnym sobie Gabinetcie, to jest, postawić go w trudnym położeniu, i dla tego odwołało się do interesów już nie klasy rolniczej, ale klasy robotczej. Treścią wniosku P. Disraeli było, iż jeżeli dochód publiczny zyskuje na zniesieniu cła od zboża, niesłuszną jest, iżby stan mianowicie klasy robotczej pozostał bez ulepszenia, kiedy właśnie to ulepszenie było celem nowowprowadzonej taryfy, że zatem należy zmniejszyć podatki. Głębsze zastanowienie się łatwoby ukazało płonność tego zarzutu, należy tu bowiem przyjęć czas za pierwiastek niezbędny w ocenieniu skutków nowego prawa. Ztąd też gazety Ministeryalne ostro wymawiają Panu Disraeli niesumienność jego wniosku, którego powodzenie zasadzone jedynie było na tém, iż usiłował wyprowadzić na scenę interes innej klasy ludności, w rzeczy, gdzie chodziło właściwie o interes samojednego rolnictwa krajowego, bronionego dotąd uciążliwymi cłami, ze szkodą ludności klass wszelakich.

— W ostatniem głosowaniu na wniosek P. Disraeli, głosy rozdzieliły się w sposób dość szczególny. Połowa reprezentantów Anglii i Irlandyi była na stronie Oppozycyi; deputowani Szkoccy wszyscy dali swe kreski Ministrom, i oni to uratowali Gabinet.

— Następane są szczegóły o przyszłorocznej wystawie płodów Przemysłu i Sztuki w Londynie:

Komitet wyznaczył na jej otwarcie dzień 1 Maja 1851 roku. Płody będą kosztem Komitetu przyjmowane w miejscu, wskazać się mającem, od 1 Stycznia po 1 Marca tegoż roku. Królowa przeznaczyła na wystawę miejscowość zwykle zwaną *Rotten Row*, nieopodal od Hyde Park. Podług obrachowania, budowa, mająca zawierać wystawę, zajmie od 16 do 20 akrów, czyli miljon stop kwadratowych powierzchni. Płody wszystkich krajów będą pomieszczone w jednym obrębie, lecz zostaną rozdzielone na cztery klasy. Właściciele płodów nie nie płacą za lokal, który będzie zabezpieczony od ognia, i żadnych innych nie poniosą wydatków, ale dostawa płodów do miejsca wystawy ma się złatwiać ich własnym kosztem. Żadne cło od samych przedmiotów wystawy pobierane być nie ma. Gdy wnosić należy, iż lokal, jakkolwiek obszerny, nie zdoła objąć wszystkiego co będzie przysłane, Komisarze będą upoważnieni do czynienia wyboru.

— Poczta Indyjska przywozła nowiny z Chin po 29

Grudnia, a z Bombay po 16 Stycznia. Cała Indya używa doskonałego pokoju, co daje możność Rządowi zajmowania się ulepszeniami materyalnemi, które odkładał dotąd do pierwszej możności, to jest, do zupełnego pokoju. Dziś czynnie się zaprzętają budową drogi żelaznej, która ułatwi sprowadzanie płodów z głębi kraju, mianowicie bawełny, do Bombay. Przedsięwzięcie to używa popularności nawet pomiędzy krajowcami, i jeden z władców indyjskich, Królik Gazeraty, ofiarował się ze swego własnego Skarbu zapewnić 5 procent od połowy kapitału, potrzebnego na budowę drogi żelaznej, z warunkiem iż takiż procent od drugiej połowy będzie zepewniony przez Skarb angielski. — Korpus wojska, dowodzony przez pułkownika Bradshaw, stał zawsze jeszcze w Peshawer, wojska Prezydencyi Bombay wracają na swe zwykłe leże. — PP. Campbell i Honker, którzy byli więzieni przez sikkimitów, zostali wypuszczeni na wolność. — Z Chin nic nowego. Chińczycy nie wydają dotąd Portugalczykom w Makao głowy i ręki Gubernatora Amaral. W Makao oczekują posiłków z Portugalii i wypowiedzenia wojny Cesarzowi Chińskiemu przez Królową Maryą da Gloria.

Londyn, 26 Lutego. Były wódz naczelny armii Anglo-indyjskiej, lord Gough, przybył w przeszłą Niedzielę do Southampton, gdzie tryumfalne przyjęcie było dla niego zgotowane przez mieszkańców i załogę.

FRANCYA.

PARYŻ, 25 Lutego. Z odebranych dotąd depeszy telegraficznych z rozmaitych punktów prowincyj daje się widzieć, że dzień wczorajszy przeszedł spokojnie. W samym Paryżu najmniejszego nie było poruszenia; zauważano nawet że illuminacya była mniej świetna niż się należało spodziewać, zdaje się iż wszyscy demokraci zgodnie wstrzymali się od tej oznaki swego entuzjazmu ku Rewolucyi.

— Posiedzenie dzisiejsze Izby Prawodawczej żadnego nie zawierało interesu. Artykuły prawa o Oświeceniu Narodowem były przyjmowane jedne po drugich bez rozprawy. Tę ciszę po burzy przerwał wniosek Członka Góry, P. Jules Leroux, brata wygnańca tego nazwiska Piotra, który domagał się nieograniczonej swobody dla wszelkich kursów publicznych. Izba, upatrując w tym wniosku zamiar otrzymania upoważnienia do otwarcia kursów Socyalizmu, odrzuciła takowy 300 głosami większości (467 przeciw 167).

— Z powodu poruszeń wojska ku granicy Szwajcarskiej, gazeta *Napoleon* (organ Prezesa Bonaparte) pisze: «Gdy Prussia uznała za stosowną postawić swoją armiją na stopie wojny, Rząd Francuzki postanowił też wzmocnić garnizony Wschodnie. Ten środek ostrożności nie powinien w niczem zatrząść opinii publicznej, owszem dowodzi, że Rząd nie przestaje troszczyć się o utrzymanie honoru Francyi.»

— W gazecie *Messageur de la Semaine* czytamy uwagi

P. Fernand de la Ferronays nad ważnym zagadnieniem o naturze *Władzy*.

«Władza kraju nie jest rzeczą którąby się łatwo utworzyć dała. Jest ona pracowitym wyrobem wieków, najwzniolejszym wypadkiem historii, praw, wierzeń, obyczajów narodu.

«Prawdziwą cechą Władzy w kraju, już starożytnym, jest jej bezsprzeczność. Czerpie ona w tradycyi swą moc niezrównaną, bo tradycya narodowa kraju jest jedna, i nie mogą istnieć dwie tradycye na poparcie dwóch władz wzajemnie sobie zawistnych. Jeżeli przeciwnie, istnienie Władzy ma zależeć od kaprysu każdego pokolenia, albo, ściślej mówiąc, od następujących po sobie kapryśków każdego pokolenia, kraj wystawiony będzie na ustawiczne sprzeczności, na ustawiczne podnoszenia się i upadania, które kończą się na zagubie wielkości, a najczęściej i samego bytu kraju, który jest teatrem tych wahań.

«Władza, tak wyrabiana i odrabiana, podobna jest do tych gmachów ciągle budujących się a nigdy niekończonych, i które przeto mogą dać schronienie niezupełne i niedostateczne przechodniom, szukającym w nich chwilowego przytułku przeciw burzy, ale nie myślącym o stałym w nich zamieszkaniu.

«Kiedy przeciwnie Władza jest wynikiłością czasów, kiedy jej korzenie głęboko są zapuszczone w tradycyi, wtenczas wszystko inną ma postać. Siły żywotne kraju nie zużywają się już w tej bezowocnej pracy budowania i przebudowywania, która pożera działalność narodu, bez żadnego pożytku dla jego wielkości. Społeczność, pod cieniem wspaniałego gmachu, który wieki wzniosły, może obracać swoją czynność i swe siły ku pomnożeniu masy swojej potęgi moralnej i materyalnej, swej pomyślności, postępu, cywilizacyi. Straszliwe zadanie: Być lub Niebyć, pochłaniające bez przerwy uwagę społeczeństw, gdzie forma Rządu nieustannie się zmienia, jest dlań ostatecznie rozwiązaniem.

«Jest to najzgubniejszem złudzeniem mniemać, że naród może bezkarnie przeistaczać formę swego Rządu, gwoli wszelkim swoim chuciom. Natura rzeczy nie zmienia się, jak się zmienia wola jakiegoś pokolenia. Swoboda przetwarzania tym sposobem co chwila formy Rządu, jest niczem innym, jak swobodą samobójstwa.»

— Komitet Paryski Demokratyczny, zawiązany w celu ułożenia spisu kandydatów do wyboru na deputowanych Izby Prawodawczej, wielką większością głosów wybrał na tych kandydatów PP. Deflotte, jednego ze skazanych na wygnanie za zamach Czerwcowy i następnie ułaskawionych, P. Vidal, niegdyś Sekretarza Komisji byłych warstatów narodowych i Carnot, byłego Ministra Oświecenia za Rządu tymczasowego. Same wybory, jak wiadomo, są naznaczone na 1 Marca.

— Królowa matka, Marya Krystyna Hiszpańska, zakupiła ostatnimi czasy zupy solne Gouhenans; w tej chwili prawie wszystkie kopalnie soli są własnością tej Królowej.

Paryż, 26 Lutego. Dziś Izba ukończyła powtórna naradę (*seconde délibération*) prawa o Oświeceniu Narodowym, którego pięć ostatnich artykułów zostały przyjęte, i 436 głosami przeciw 205 postanowiła przejść do trzeciej narady, którą naznaczyła na 4 Marca.

— Dziś niejaki poruszenie dało się widzieć w Paryżu, z powodu zdjęcia w nocy wieńców, złożonych 24 Lutego u stop kolumny Bastylii. Na posiedzeniu Izby P. Barrot, Minister Spraw Wewn., z własnego popędu oświadczył, że zdjęcie to jest profanacją i że agent policyi, który je nakazał, został złożony z urzędu.

— Podług depeszy telegr. z d. 25 Lutego o 8 wieczorem, odebranej w Berlinie, generał Changarnier ma objąć dowództwo Armii Wschodniej.

WŁOCHY.

NEAPOL, 15 Lutego. Piszą z Neapolu do *Journal des Débats*: Dwór Portici zajęty jest wyłącznie dwoma zagadnieniami, które zdają się być przyczyną nieskończonej zwłoki w powrocie Papieża do Rzymu. Są to: ostateczne złatwienie pożyczki i utworzenie korpusu wojsk, mającego na przyszłość zapewnić spokojność Państwa Rzymskiego, po ustąpieniu załóg cudzoziemskich, Co do pierwszego zadania, warunki jego są już przyjęte i Nuncyusz Apostolski w Paryżu ma zupełne umocowania do zawarcia pożyczki. Co do drugiego, chodzi o to, czy można będzie zebrać, już w Hiszpanii, już w innym jakim kraju, korpus wojska dostateczny, i jak prędko to będzie mogło nastąpić, iżby wojska francuzkie mogły opuścić Państwo Papieżkie.

«Wybuch Wezuwjusza zaczął się 8 b. m. i już ustał. Był on, jak zapewniają, mocniejszy niż podobny wybuch w latach 1839, 1834 i nawet 1822. Mały ostrokreg zniknął zupełnie, wielki się rozdzielił i otworzył ujście ogromnemu potokowi lawy, który popłynął na długość siedmiu mil, na szerokość mili i na głębokość średnią stóp piętnastu, w kierunku Ottojano, na lewo od Pompei. Dwie wsi, jeden kościół i jeden pałac zostały pochłonięte. Liczą wiele ofiar i straty ogromne; sam tylko książę Ottojano, właściciel części tej strony Wezuwjuszu, w lasach, winnicach, łąkach i zabudowaniach, ma szkody przeszło na 50,000 dukatów.

HISZPANIJA.

MADRYT, 19 Lutego. Generał Concha wziął dymisję od urzędu Kapitana Jeneralnego Katalonii.

— Wczora na Kortezach odczytane zostało wniesienie Sędzi trybunału Pierwszego stopnia, o upoważnienie sądowych poszukiwań przeciw PP. Rios Rosas i Gonzalés Bravo, za odbyty między nimi pojedynek.

SZWAJCARYA.

Wiadomości z Lombardyi potwierdzają przypuszczenie, że austriacy wejdą do Tesynu; głównie wyprowadzają ten zamiar z rozmaitych rozkazów dziennych, koncentracji wojsk, rozstawienia oddziałów forpocztowych w Varese i Como, z zdejmowania planów przez oficerów inżynierii

austriackiej. Kanton Tessyn, pod względem militarnym, jest nienajlepiej opatrzonej; wojska jego niewytrwałe, artyllerya nieszczególna, kraj mało przygotowany do oporu. Jedyną jego obroną jest usposobienie Lombardyi, gotowej za najmniejszym pozorem do wybuchu. Położenie Szwajcaryi głównie utrudnia armia w Voralbergu, zwrócona wyraźnie przeciw Szwajcaryi; dla tej Ren nie będzie przeszkodą, ale ta w kantonie Apenzell, mającym ludność odważną i energiczną, może spotkać chwilowy opór. Pułkownik Ziegler udaje się na granicę reńską dla rekonesansu, celem wyznaczenia niby miejsca na obóz. Te wszystkie przygotowania jednak pokrywają pozorem manewrów wojennych.

TURCYA.

KONSTANTYNOPOL, 5 Lutego. Rząd posłał do prowincyj ościennych z Grecyą Komisarza Nadzwyczajnego, Achmet-Rassim-Effendi, dla czuwania nad utrzymaniem spokojności w kraju, zagrożonej przez fermentacją, która się objawiła w Grecyi.

— Umarł tu Tahir-pasza, w wieku lat 82; był on zarazem Dyrektorem Mennicy, Ministrem Domu Sułtańskiego i Intendentem Dóbr Sułtanki Walide. Ten ostatni urząd został powierzony synowi zmarłego, Hussein-bejowi, dwa zaś pozostałe rozdane między sekretarzy Sułtana: Szefik-bej i Riza-Effendi, ludzi *postępowych*.

— Listy prywatne, z Marsylii, z dnia 20 Lutego, zawierają co następuje: «Pakiebot *le Levant*, przybyły dziś rano, przywoził nam wiadomości osobliwe. Stolica Turcyi doznała rewolucyi temperatury, ale tak wyjątkowej, tak gwałtownej, tak straszliwej, że te nowiny biorą górę nawet nad wypadkami w Grecyi, które, nawiasem mówiąc, nie są jeszcze złatwione.

«Gazeta *Courrier de Constantinople* z dnia 2 Lutego, pisze: «Zimno nadzwyczajne przeszłego tygodnia wywarło tak wielki wpływ na służbę naszej drukarni, tudzież na jej materyały, że niepodobna nam było wydać nasz numer «z przeszłej soboty.» Jakkolwiek może się wydać śmiesznym obraz tych turków, lub franków pokurczonych, drżących od zimna, zaręczam jednak, że nikt nie miał ochoty do śmiechu.

«Konstantynopol przez dni kilka stał się był drugim Petersburgiem, i prawie bez przerwy od deszczu do śniegu, od śniegu do wiatru północno-zachodniego, wyskoczył nagle w nocy na 23 Stycznia mróz od 19 stopni Réaumura. Ta temperatura, dla tutejszego kraju przerażająca, sprawdzona została w pracowni Mennicy. Tam wszystko trzaskało się w sztuki od mrozu; retorty, wazy, kryształły, wszystko nakoniec, aż do termometru, który skończył swój zawód, wskazawszy ten fenomenalny stopień zimna syberyjskiego. Na wielu punktach zostały przerwane komunikacje przez zamieć śniegową, którą napędzał gwałtowny wicher *Kara-Zeli* (Północno-zachodni). Ministrowie, którzy byli się zgromadzili 21 Lutego w Seraskieracie (Ministerstwie Wojny), nie mogli zeń wyjechać dla przełożenia wypadku obrad swoich Suł-

tanowi. W ciągu dni dwóch magazyny były zamknięte. W Gallipoli znaleziono 25 osób zmarłych. Najprostsze choroby nagle nabierały charakteru gwałtownego; kończyły się na tyfus lub apoplexyi.

«Nakoniec, 26, pod wpływem wiatru Południowego, prawie równie gwałtownego jak i mroźny Nord-West, który go poprzedził, zaczęła się odwilż, która też kilka zrządziła przypadków.

«Niemalą okrętów zginęło na Czarném Morzu; liczbę ich podnoszą do dziesięciu, lecz imiona ich nie są jeszcze wiadome. Pakiebot pocztowy francuzki, *le Tancrede*, wyrzucony przez burzę na brzegi Gallipoli, zdołał się jednak wyswobodzić i wszedł do portu bez szwanku.»

GRECYA.

ATENY, 8 Lutego. Gabinet, wspólnie ze znakomitszymi członkami Izby, uchwalił wnieść prawo, iżby wszystkie straty, poniesione przez okręty obcych krajów, zabrane w zajściu z Angliją, były uważane jako dług narodowy.

Zewsząd przybywają adresa przystania bezwarunkowego municypalności, korporacyj handlowych i gmin do wszelkich działań Rządu w zajściu z Angliją. Król Jmé nie przestaje odbierać dowodów największego przywiązania narodu.

Zauważano, że w dniu imienia Królewskich, eskadra angielska w portach tak Pirei, jak Salaminy, wraz z okrętami innych krajów, wywiesiła banderę Grecką i powitała ją, podług zwyczaju, 21 działowym wystrzałem.

Statki piratskie, korzystając ze sparaliżowania sił morskich Grecyi, jeły więcej niż kiedy atakować okręty kupieckie. Minister Spraw Zagranicznych, P. Londos, zażądał pomocy od marynarki Rossyjskiej i Francuzkiej dla poskromienia tych rozbojów.

NAJPOŹNIEJSZE WIADOMOŚCI.

WIEDŃ, 28 Lutego. Prezes Gabinetu Hanowerskiego przybył dziś do tutejszej stolicy.

— Depesza telegraficzna z Triestu donosi, że większa część wychodzców węgierskich, weszła do służby tureckiej w Trawniku, w Bosnii.

SAXONIA. Drezno, 28 Lutego. Król Jmé mianował Rzeczywistego Radcę Tajnego i Posła przy Dworze Belgijskim, von Kennevit, umocowanym przy Komisji Centralnej tymczasowej we Frankfurcie.

PARYŻ, 26 Lutego. Wczora Izba odrzuciła żądanie P. Mauguin upoważnienia go do zadawania Ministrom urzędowych pytań we względzie Spraw Zagranicznych. — Komisya Budżetu porozumiewała się z Ministrem Skarbu względem ustanowienia zasad budżetu na rok 1850. Minister oświadczył, iż nie zamierza wnieść żadnego nowego po-

datku i że zdoła pokryć wydatki służby bez uciekania się do pożyczki.

— Pogłoska, iż Prezes Rplitej wniósł na Radzie Ministrów iżby nakazany był zaciąg 40,000 rekruta z powodu zebrania się wojsk Pruskich na granicy Szwajcarskiej, sprawiła пониżenie kursu na dzisiejszej Bursie. Pogłoska ta może wszakże być niczém inném jak spekulacją Giełdową.

LONDYN, 27 Lutego. W Izbie Gmin, lord Palmerston, odpowiadając wczora na pytanie P. Anstey, rzekł, że admirał Parker rozciągnął blokadę na porta Greckie w skutek rozkazów Admiralicji, nie zaś z rozkazu Rady Tajnej, albowiem to ostatnie upoważnienie nie było w podobnym razie potrzebne.

Następnie Izba udzieliła Panu Fox pozwolenie złożenia billu o ulepszeniu wychowania klass niższych ludności. Pierwszy Minister, lord J. Russel, oświadczył, iż Rząd przystaje do tego wniosku.

MADRYT, 21 Lutego. Dekretem Królewskim, Poseł w Wiedniu, książę de Gor, mianowany został Vice-Prezesem Rady Królewskiej.

WŁOCHY. Wielkie poruszenie umysłów nie przestaje panować we Włoszech, i powrót Papieża do Rzymu zdaje się być bardziej oddalony niż kiedy. Jeżeli mamy wierzyć korespondencyi gazety Florentskiej *Nazionale*, dowódca francuzki w Rzymie, jenerał Baraguay d'Hilliers, zwołał 16 b. m. wszystkich swoich oficerów i zapowiedział im, że wkrótce wejdzie do Rzymu kilka pułków austriackich, wzywając ich oraz iżby żyli z nowo-przybywającymi w dobrém porozumieniu. Wiadomość ta potrzebuje potwierdzenia.

BRUXELLA, 27 Lutego. Rząd zamierza wprędce wprowadzić linije telegrafów elektrycznych, wzdłuż dróg żelaznych, do granic Francuzkiej i Pruskiej.

— Pomiędzy podróżnemi, przybyłemi w przeszłą Niedzielę do Antwerpii z Londynu, na statku parowym *Princess Victoria*, znajdował się P. Stefan Arago, wychodziec polityczny, Członek byłego Rządu tymczasowego Francuzkiego, i inny jeszcze francuz, mający pasport pod imieniem Mazure. Obaj zostali uwięzieni przez Komisarza morskiego, obowiązane go roztrząsać pasporta przybywających osób, i oddani w rozporządzenie Nadzorca Bezpieczeństwa Publicznego.

(*Journ. de S. P. P. Poln. R. I.*)

KURS WEXLOWY I PIENIĘŻNY.

Petersburg, 25 Lutego.

Za rubel srebrny:

Na Londyn	na 3 m.	38, 32 ⁵ / ₆₄ , 1 ¹ / ₆ pens.
Amsterdam	— — —	186 ¹ / ₂ , 186 cens.
Hamburg	— — —	34, 33 ¹⁵ / ₆₄ szel.
Paryż	— — —	390, 398 cens.